

KLIMA FOR ENDRING

Klimaendringene vil ha dramatiske konsekvenser for oss i Norge. Men aller hardest rammes de i fattige land. Denne utstillingen viser hvordan ekstremvær, stigende hav og mangel på ferskvann kan ramme de menneskene som er aller mest sårbare fra før. Å stoppe klimaendringene handler om å sikre disse menneskenes framtid.

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

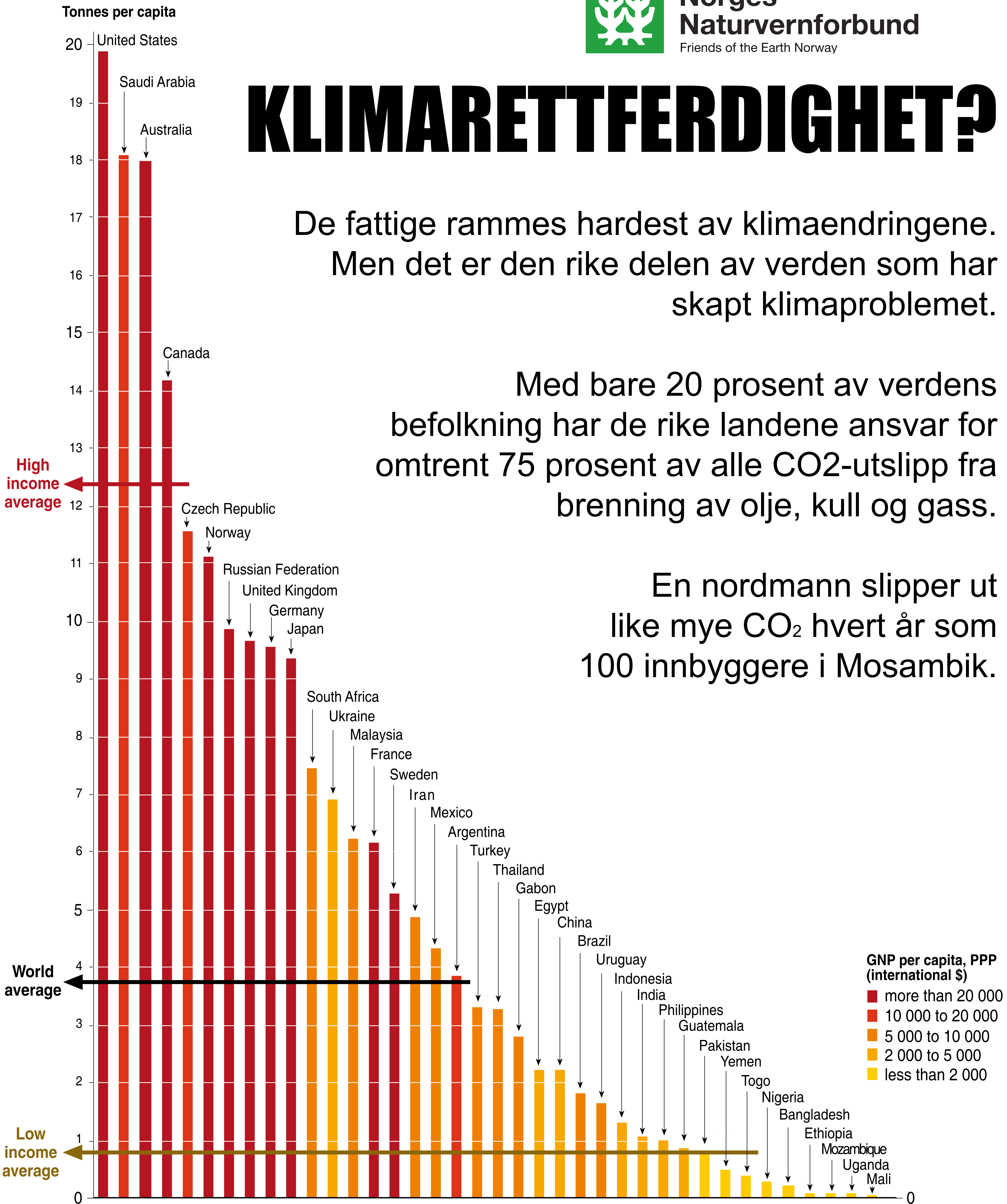

KLIMARETTFERDIGHET?

De fattige rammes hardest av klimaendringene.
Men det er den rike delen av verden som har
skapt klimaproblemet.

Med bare 20 prosent av verdens
befolkning har de rike landene ansvar for
omtrent 75 prosent av alle CO₂-utslipp fra
brenning av olje, kull og gass.

En nordmann slipper ut
like mye CO₂ hvert år som
100 innbyggere i Mosambik.

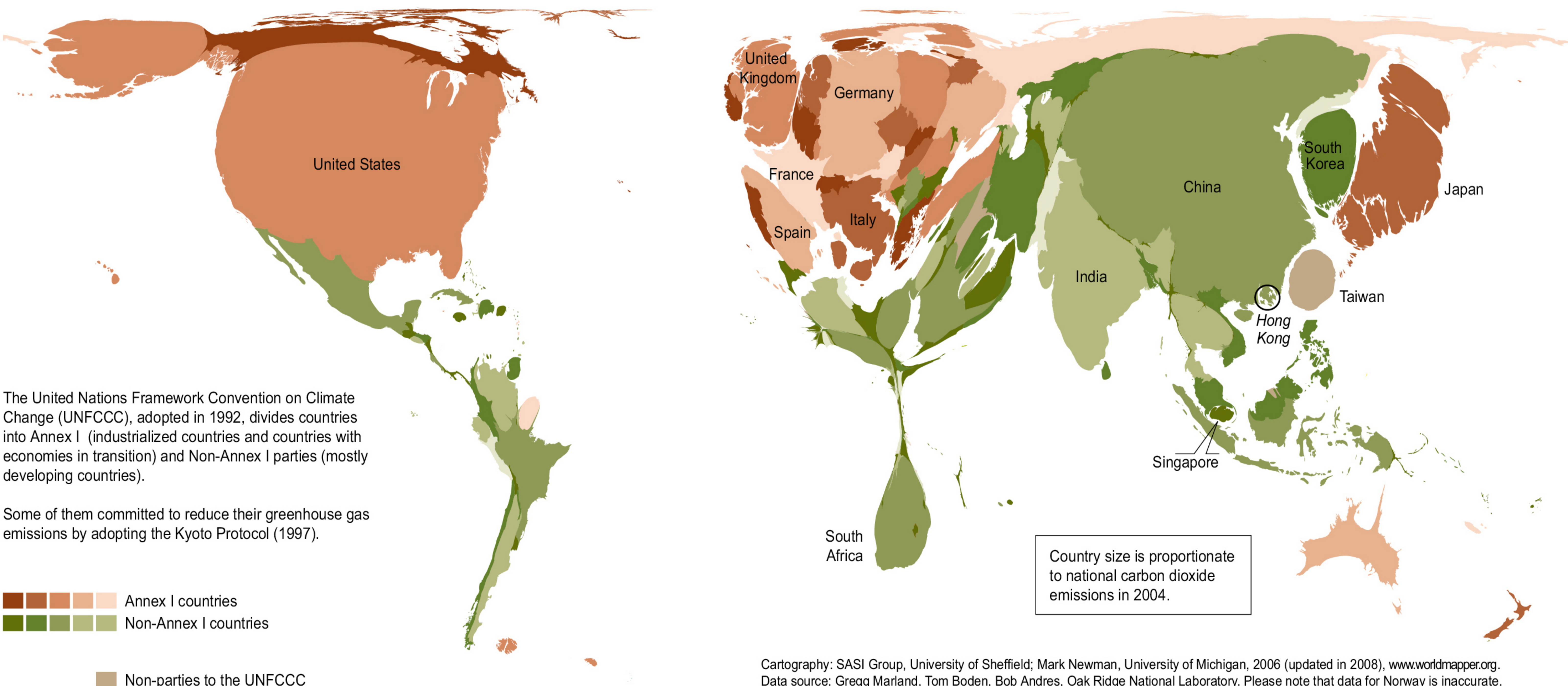
Source : World Bank, online database, 2004.

HVEM HAR ANSVAR?

Innen midten av dette århundret må verdens samlede klimagassutslipp reduseres med opp mot 85 prosent.

Klimarettferdighet handler om at landene som har størst ansvar for å ha skapt problemet også må ta størst ansvar for å rydde opp. Rike land som Norge må redusere sine egne utslipp dramatisk, og samtidig hjelpe utviklingsland til en klimavennlig utvikling.

Total CO₂ emissions
from fossil-fuel burning, cement production and gas flaring

Norges
Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

North Atlantic Oscillation a key factor in international climate vulnerability, with impact on fisheries industries

Egypt/Cairo/The Nile: Coastal areas threatened by sea-level rise; Nile river basin sensitive to climate, with regional implications

Horn of Africa heavily affected by recurrent droughts

Rainfall variability modulated by vegetation dynamics, surface properties in the Sahel; empirical evidence of species changes

Important commercial agriculture adapted to bimodal rainfall; shifts in rainfall patterns would have far-reaching impacts

High proportion of population concentrated in coastal areas in West African cities such as Lagos and Banjul, thus especially vulnerable to sea-level rise

East African Great Lakes and reservoirs respond to climate variability with pronounced changes in storage

Regional climate modeling experiments show deforestation in Central Africa will impact the climate in other places. (*teleconnections*)

Coastal marine fishery likely to be negatively affected by changes in Bangwuela current

Long-lasting impacts of drought on national economies for SADC region

Complete loss or displacement of Succulent Karoo biome projected under climate change, and many species losses in other biomes

Floods in 1999 severely affected coastal population and infrastructure, with long-lasting economic and development impacts; adaptation and recovery very costly and beyond the means of African countries

Intensity of extreme events increased significantly over South Africa; biome shifts will favor horticulture over plantation forestry; malaria risk areas projected to expand southward

The vulnerabilities

- Desertification
- Deforestation
- Sea level rise
- Loss of forest quality
- Reduced freshwater availability
- Degradation of woodlands
- Cyclones
- Coral bleaching
- Coastal erosion
- Spread of malaria
- Impacts on food security

HVEM RAMMES?

Svake nasjonalstater og svak økonomi gjør det vanskelig å tilpasse seg klimaendringer i Afrika. Mange land i Sør er svært sårbare, særlig på grunn av stor avhengighet av jordbruk uten kunstig vanning.

Norges Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

MER EKSTREMVÆR

Ekstremvær vil øke i hyppighet og styrke over hele kloden. Dette innebærer økt risiko for tap av liv, skade på eiendommer og forstyrrelser i økosystemer.

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

Klimaendringene vil få store konsekvenser for mange økosystemer, som ikke klarer å tilpasse seg raske endringer.

Mellom 20 og 30 prosent av jordas arter vil være truet av utslettelse, selv med en moderat temperaturøkning på 2 grader. En økning på 4 grader eller mer kan få katastrofale virkninger. Store deler av den artsrike tropeskogen i Amazonas kan bli omdannet til savanne.

A man in a tank top and shorts is riding a red bicycle through a charred forest. The ground is covered in ash and charred logs. A white dog is standing in the background. The scene is hazy and desolate, illustrating the impact of climate change on biodiversity.

TAP AV NATURMANGFOLD

Norges
Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

REDUSERT MATSIKKERHET

Matproduksjon forventes å gå ned i klimautsatte land i Sør. Dette vil gi matmangel, spesielt i land med lite matimport.

Norges
Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

Mer tørke, flom og andre ekstremhendelser vil virke negativt inn på vann- og mattilgang, helse og infrastruktur og svekke utviklingen i fattige og sårbare land.

VANNMANGEL

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

Isbreer er viktige for tilgang på ferskvann i store deler av verden. Jordens isbreer er allerede i tilbakegang, noe som vil få enorme negative konsekvenser for jordens ferskvannsforsyning.

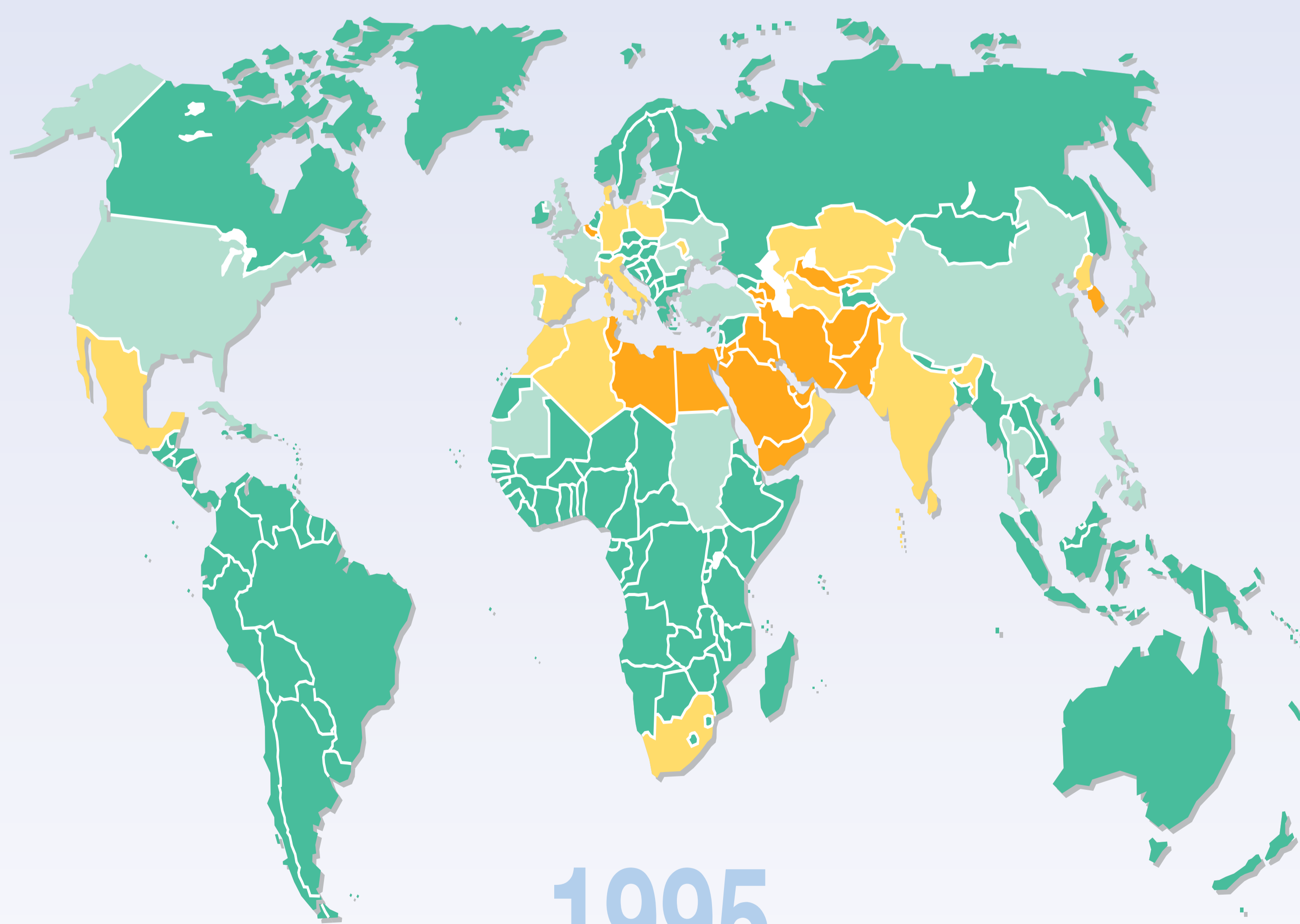

Norges Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

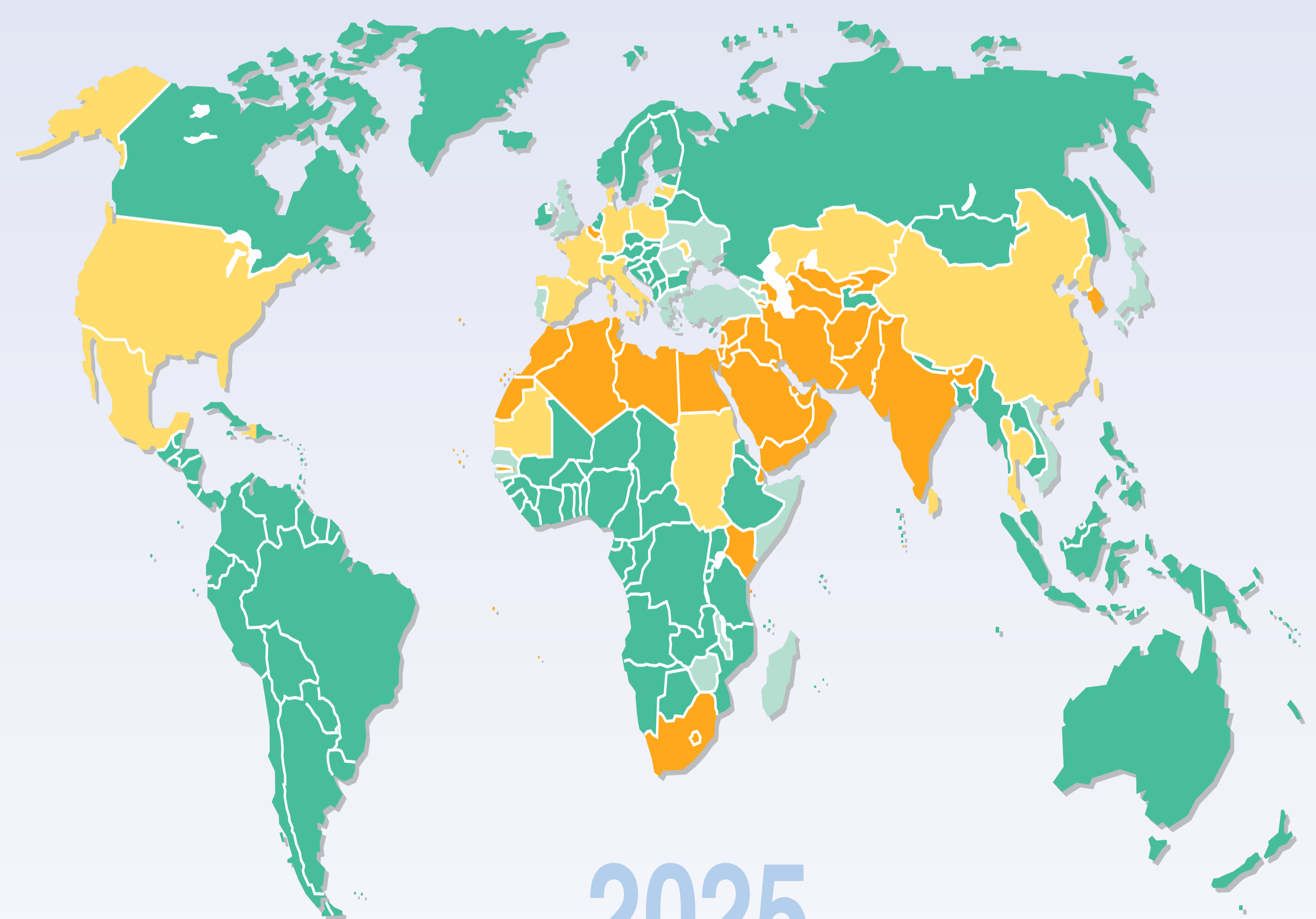

ISBREENE FORSVINNER

Freshwater stress

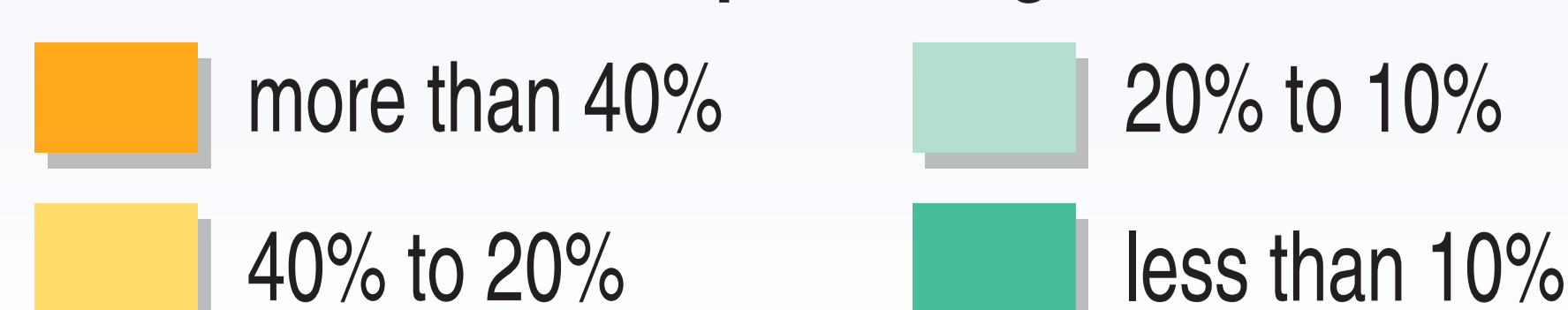

1995

2025

water withdrawal as percentage of total available

GRAPHIC DESIGN : PHILIPPE REKACEWICZ

Havnivåstigning vil gi hyppigere flommer og mer kysterosjon. Flere land i Afrika og Asia er særlig utsatt for dette.

STIGENDE HAVNIVÅ

Norges
Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

VI MÅ BIDRA!

Kutt hjemme - bidra ute!

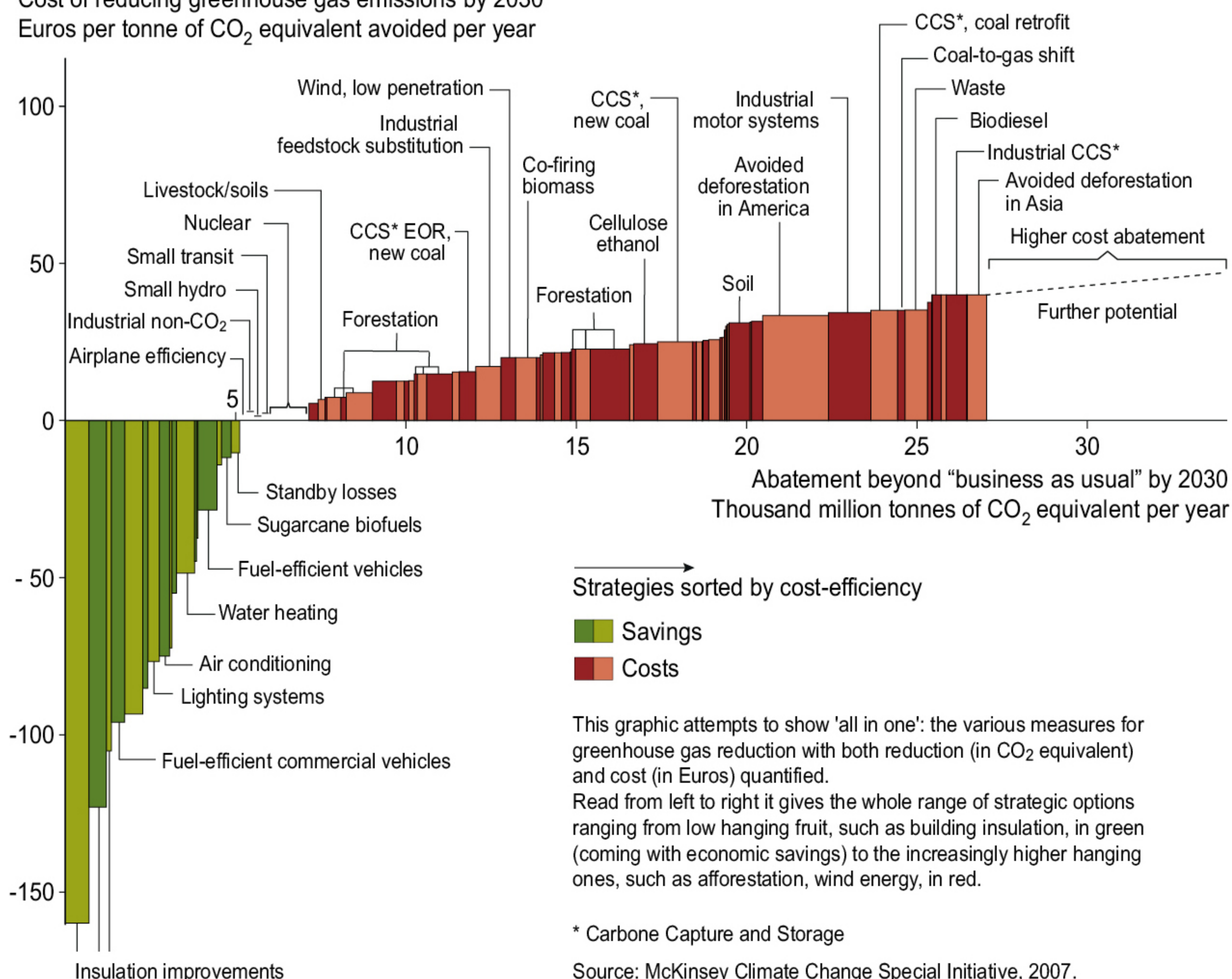
Verdens fattige rammes hardest, men det er de vestlige land som har det historiske ansvaret for de globale klimaendringene. Vi må derfor kutte kraftig i våre egne utslipp, samtidig som vi må hjelpe land i Sør til en klimavennlig utvikling.

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

Strategic options for climate change mitigation Global cost curve for greenhouse gas abatement measures

Cost of reducing greenhouse gas emissions by 2030
Euros per tonne of CO₂ equivalent avoided per year

Norges Naturvernforbund

Friends of the Earth Norway

- Norges største landsdekkende natur- og miljøvernorganisasjon.
- Arbeider for vern av natur og med å hindre menneskeskapte klimaendringer.
- Støtter miljøvernorganisasjoner i 20 land i Øst og Sør, gjennom prosjektsamarbeid innen energi, klima og miljøutdanning.
- Aktiv deltager i internasjonale klimaforhandlinger.
- Norges Naturvernforbund = naturglede og engasjement!

Foto: Norges Naturvernforbund

Er du opptatt av naturvern og klima?

Meld deg inn!

Send SMS merket

Natur til 2077

www.naturvern.no

Klima sett fra sør

Utstillingen er laget av Norges Naturvernforbund med støtte fra Norad, gjennom prosjektet Klima sett fra sør.